

naaede til Trods for Toldbeskyttelsen og ikke i Kraft af den.

Vende vi os til Frankrig, finde vi der, naar vi gaa et Par hundrede Aar tilbage, det merkantilistiske System, der skabtes af Colbert. Denne Minister havde med Held arbejdet paa at skabe en hel Del rige Fabrikanter og rige Handelskystere; men da han skulde begraves, maatte man tiltalde Militær for at værne hans Lig mod de Angreb, som de udsjuede fattige forsøgte at rette paa det. Saa lidet havde hans System gavnet den fattige Befolkning, at den endog søgte at hævne sig paa ham efter hans Død, eftersom det ikke havde været muligt at hævne sig paa ham, imens han var i Live. Denne Minister havde et udmærket Grundprincip, som troelig er blevet fulgt af de fleste Statsmænd efter ham; i alt Fald de reaktionære. Han sagde nemlig: Skatte-Maximen bør være den: Slut Tjere og Gæssene, saa vidt mulig uden at de mærke det! Og hertil fandt han intet mere tjenligt end Forbrugsstatter, opkrævede efter Bægtoldsystemet. Derigennem svare Folk Skatter, uden at de i Virkeligheden vide, at de svare dem; men Skatterne blive af den Grund ikke mindre trykkende. Man er i Frankrig, som bekendt, i dette Aarhundrede atter gaaet til en høj Grad af Toldbeskyttelse endogsaa for Landbruget; vi have set, at de have haft Beskyttelsesstatter for Korn af 1—3—5—7 Francs pr. 100 Kilo, og lige meget har det hjulpet, Landbruget der er ikke kommet til at staa bedre efter Toldpaaløget, end før den Tid. Man har senere forlangt 11 Francs pr. 100 Kilo; men det har Lovgivningsmagten dog ikke bevilliget, og hvis Landmændene havde faaet 11 Francs, vilde de heller ikke have været hjulpsne. Det er altsaa Erfaringen fra Frankrig, og de samme Erfaringer har man i Aarhundredets første Halvdel gjort i England, hvor man ved Hjælp af alle mulige Beskyttelseskunstner søgte at fremme Landbrugets Interesser og alligevel blev nødsaget til at nedsætte den ene Kommission efter den anden for at undersøge, hvilke Aarsager det var, der bevirkede, at Landbruget stod saa uheldigt, som det stod. Jeg nævnedes for Forholdene angaaende den tykke Sukkerindustri, og jeg har i denne Forbindelse endnu en Dplysning, jeg kunde ønske at give Tinget. Man skulde jo tro, at al denne Toldbeskyttelse for den tykke Sukkerindustri — i Frankrig gælder noget lignende — havde gavnet Sukkerindustrien, og paa Grund af den Mening har der da ogsaa herhjemme gjort sig stærke Røster gældende for at komme ind paa noget lignende, om ikke saa vidt, saa dog noget i samme

Retning. Der findes et Telegram fra Berlin af den 16de September i alle vore danske Blade, og det indeholder følgende: „Foreningen af tykke Sukkerfabrikker har paa sin i Gaar her afholdte Generalforsamling enstemmig bemyndiget Bestyrelsen til i Betragtning af den Nødstilstand, hvori Sukkerindustrien befinder sig, at forelægge en Plan til et tykt Sukkersyndikat.“ Altsaa i Betragtning af den Nødstilstand, hvori Sukkerindustrien befinder sig! Ja, mine Herrer, er det ikke forbausende i vort oplyste Aarhundrede at se saa fejle Midler anvendte for at fremme et umoralsk og ødelæggende System. Man har talt ilde om Grækerne, da de for at opnaa højere Priser for deres Korender vilde brænde en Tjerdedel af hele deres Høst, de mente, at naar de brændte den ene Tjerdedel, vilde de faa højere Priser for de tre Tjerdedele. Og saa dette Spørgsmaal, der fremkom for 1½ à 2 Aar siden, blev drøftet meget indgaaende af mange oplyste Mænd, i hvert Fald Folk, der havde ansete Navne, og man mente, det kunde være meget heldigt. Jeg ved ikke, om man naaede at brænde Korenderne, men alene det, at man ansaa det for at være forsvareligt og heldigt, beviser, hvor langt vor Kultur, vor lovpriste Kultur, vor „fin de siècle“ Kultur, om jeg saa maa sige, staar tilbage. Hvis De nu tro, at det gøre Grækerne, og det gøre Tyskerne, men det gøre Danstjerne ikke, saa haaber jeg senere i mit Foredrag at kunne vise dem, at vi ikke ere et Haar bedre end de andre.

Jeg skal dernæst ganske kortelig omtale Forholdene i England. Disse Forhold ere blevne dragne ind i vor Tolddiskussion ved mange Lejligheder og ere blevne dragne ind paa en saadan Maade, at man uafsladelig i Fremstillingerne fra protektionistisk Side har set den hvide Hest. Stadig er det kommet igen i Diskussionen, at det er Toldbeskyttelsen, der har sejretovre i England; som har gjort den engelske Industri stor og mægtig, det er Toldbeskyttelsesystemet, der bærer Prisen for den store Udvikling. Maa jeg i denne Forbindelse oplyse, at den sande Historie svarer langt nærmere til det, som den fremmede Kunstner flargjorde i sit Billede om Slaget. I England forbød stiftende Regeringer i over hundrede Aar Indførselen af Bomuld. Man troede, at man ad den Vej bedst kunde beskytte den engelske Industri, men da man efter mange Kampe var kommen til først en høj Beskatning, saa en lavere Beskatning og endelig til en Frigivelse af Bomulden, saa viste det sig netop, at det Naaprodukt, som man i hundrede Aar med nationale Slagord havde bekæmpet paa alle